

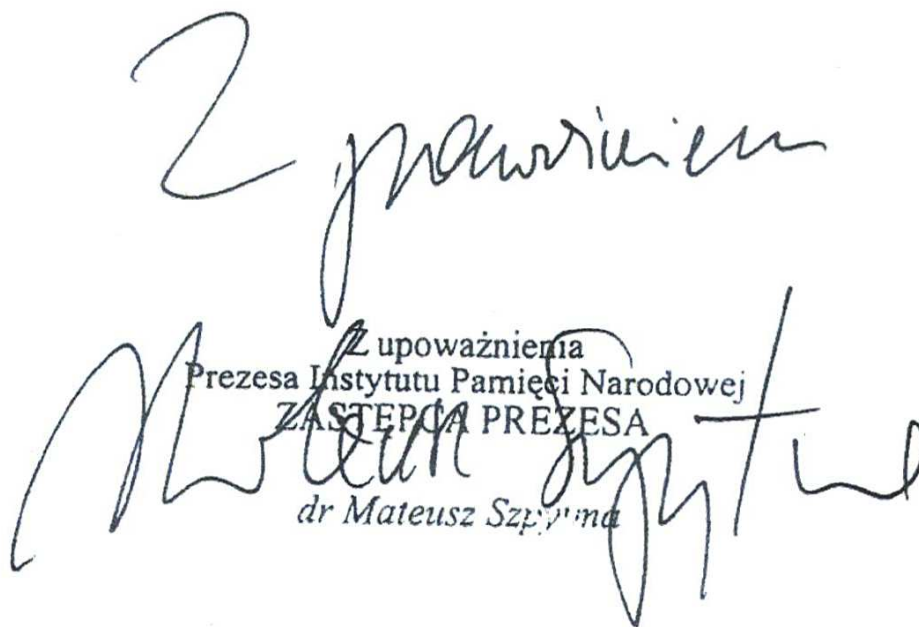
Huk „Hryhora”, w czasie odprawy dowództwa grupy „Zachód” odbytej w dniu 5 stycznia 1946 r.: „Gdybyśmy mieli lepszych dowódców to Birczy by nie było, która to na tym terenie spędza sen z oczu wielu ludziom”. To spotkanie poprzedzało trzeci atak na Birczę, który miał miejsce w nocy z 6 na 7 stycznia 1946 r.

Należy podkreślić, że celem milicjantów i żołnierzy Wojska Polskiego broniących Birczy była przede wszystkim skuteczna ochrona polskiej ludności przed UPA. Wśród obrońców Birczy, wchodzących w skład instytucji mundurowych Polski Ludowej, znajdowali się także byli żołnierze Armii Krajowej, by wspomnieć por. Witolda Grabarczyka, dowódcę kompanii moździerzy w ramach 2. Batalionu 26 Pułku Piechoty, broniącego Birczy podczas III ataku UPA w nocy 6 n 7 stycznia 1946 r. Wcześniej był żołnierzem 27 Wołyńskiej Dywizji AK. Przeszedł cały szlak bojowy 27 WD AK walcząc z UPA i Niemcami. W owym czasie nie było innej możliwości uchronienia naszych rodaków na tym terenie przed działalnością ukraińskich nacjonalistów. Inną ważną uwagę, którą należy tu poczynić jest to, że na tereny walk z OUN-UPA władze Polski Ludowej celowo wysyłały „niepewny politycznie element”.

Opiniowana nazwa nie ma zatem na celu czczenia formacji zbrojnych utworzonych przez władze komunistyczne, ale uhonorowanie tych osób, które podjęły walkę w obronie zdrowia i życia mieszkańców Birczy i chroniących się tam uciekinierów z okolicznych miejscowości.

W związku z powyższym ocenić należy, iż wymieniona nazwa nie propaguje komunizmu bądź innego ustroju totalitarnego w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy.

Mając przytoczoną argumentację na uwadze, wydano opinię jak na wstępie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej
ZASTĘPCA PREZESA
dr Mateusz Szpytma

Do wiadomości

- prof. dr hab. Mirosław Golon
Dyrektor Oddziału Instytutu
Pamięci Narodowej w Gdańsku

2/2

#MOJA NIEPODLEGŁA.

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa tel.: (22) 581 85 22 fax: (22) 581 85 24
www.ipn.gov.pl